אין צריכין פרוזבול. דנלמ הכי לא משמע שביעית לחוב שלהן דלמן ידייהו דימתי אנן ורמי עלן להפוכי בזכותייהו הלכך שטרות שלהן כמקורים לב"ד דמי ותנן המוסר שטרותיו לב"ד אין משמיטין חהו גופו של פרוזבול מוקרמי לכם פלוני ופלוני הדיינין במסכת גטין (דף לו.). להכי נקט ר"ג דנשיא הוה וכיון דינו ב"ד משום: **וזוג מכא.** פחותה לוכתו: **ולא הוה משתקיל ליה.** לא היה יכול להוציאו: **מתני' לקטנים.** לענגלים: **הרי הוא מועד לגדולים.** לפי שהוא בטל ממלאכה וחמה דעתו עליו: **ואינו מועד לימות החול.** מה משפטו של זה. תלמידיו היו שואלין אותו: **ג' ימי שבתות.** לאחר שהועד לשבתות העבירו לפניו שוורים בג' שבתות ולא נגח חזר לתמותו ואם חזר ונגח אין משלם אלא חצי נזק: **גמ' ואינו מועד פגן.** ואין מועד לשאינו מינו דידעינן ביה דלא נגח וכגון דעבריהו להו קמיה ולא נגח הלכך למי שאינו מועד לו אם נגחו אחר זמן משלם חצי נזק אבל מסתמא אם הועד לזה מועד אף לזה וכן אם הועד לקטנים מועד לגדולים: **השתא יש לומר מקטנים לקטנים.** כגון ממינו לשאינו מינו דשמעינן רישא אינו מועד מקטנים לגדולים מכאן: **דאפילו מאדם.** דאית ליה מזלא לא הוי סתמיה מועד לבהמה: **אלא אי אמרת ואינו מועד.** לשאינו מינו תנן: **אבל שמיה מועד.** ממינו לשאינו מינו: **השתא מבהמה לבהמה הוי מועד.** ואפי' למין אחר: **מאדם לבהמה מבעיא.** והא ליכא למימר דהיא גופה אצטריך לאשמועינן דהיכא דחזיגן דאינו מועד לבהמה אינו משלם על בהמה אלא חצי נזק דהא פשיטא לן דאם משלם חצי נזק: **רישא אחורא קאי.** והיא גופה אצטריך דאבהמה לא משלם אלא חצי נזק ואע"ג דאייעד ליה הואיל והדר ביה חזר לתמותו ואע"ג דלא הדר ביה מאדם: **שיולי משיילי ליה.** היכא דחזינן דהועד לשבתות וכימי החול לא נגח מאי דייניה: **ומו אינו מאי קא מסדר להו.** הא אינהו נמי אינו מועד קתמרי: **פרוזי קא מפרש לה.** אידי דנקט לה משום דוקיא דידיה דדייקינן הא סתמא הוי מועד על כרחיך אסקיה למילתיה: **אלא אי אמרת אינו מועד פגן פסקה.** למילתיה ואשמועינן דאינו מועד מאי תו דקתני למי שאינו מועד כו': **עד השתא כו'.** בתמיה: **ואם תמצא לומר נמי איתא לדרב פפא.** דסתמיה לא הוי מועד לשאינו מינו: **נגח שור וחמור וגמל נעשה מועד לכל.** ולא בעינן ג' נגיחות לכל חד וחד מאחר שנתקיימה העדאתו ע"י ג' מינין: **לסירוגין.** אם יגח לרופין אינו משלם אלא חצי נזק על האחרון: **ערוד.** חמור הכר:

חמור

אמרת בשלמא ואינו מועד קתני שיולי הוא דקא משיילי ליה [ליה] והוא נמי קמהדר להו אלא אי אמרת אינו מועד קתני אגמורי הוא דקא מגמרי ליה ותו איהו מאי קא מהדר להו אמר רב ינאי מרישא נמי דיקא דקתני את שמועד לו משלם נזק שלם ואת שאינו מועד לו [משלם] ח"נ אי אמרת בשלמא ואינו מועד קתני פרושי קא מפרש לה אלא אי אמרת אינו מועד קתני פסקה מאי תו את שמועד לו משלם נזק שלם ואת שאינו מועד לו משלם ח"נ עד השתא לא אשמעינן דהתם משלם ח"נ ומועד משלם נזק שלם ואת"ל נמי איתא לדרב פפא הנגח שור חמור וגמל נעשה מועד לכל: ת"ר יראה שור נגח שור לא נגח שור נגח שור לא נגח שור נגח שור לא נגח נעשה מועד לסירוגין לשוורים: ת"ר יראה שור נגח חמור לא נגח סום נגח גמל לא נגח פרד נגח ערוד לא נגח נעשה מועד לסירוגין לכל איבעיא להו נגח

שור

אינן צריכין פרוזבול וכן תני רמי בר חמא היתומים אינן צריכין פרוזבול ר"ג ובית דינו אביהן של יתומין היו [ז] חנן בישא תקע ליה לההוא גברא אתא לקמיה דרב הונא א"ל זיל הב ליה פלגא דזוזא הוה ליה זוזא מכא [ח] בעי למיתבה ליה מיניה פלגא דזוזא לא הוה משתקיל ליה תקע ליה אחרינא ויהביה נהליה: **מתני'** ישור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאינו מינו מועד לאדם ואינו מועד לבהמה מועד לקטנים ואינו מועד לגדולים את שהוא מועד לו משלם נזק שלם ואת שאינו מועד לו משלם חצי נזק אמרו לפני רבי יהודה [ט]ה"ז מועד לשבתות ואינו מועד לחול אמר להם [י]לשבתות משלם נזק שלם לימות החול משלם חצי נזק אימתי הוא תם משיחזור בו ג' ימי שבתות: **גמ'** איתמר רב זביד אמר ואינו מועד תנן רב פפא אמר [י]אינו מועד תנן רב זביד אמר ואינו מועד תנן הא סתמא הוי מועד רב פפא אמר אינו מועד תנן דסתמא לא הוי מועד רב זביד דייק מסיפא רב פפא דייק מרישא רב זביד דייק מסיפא דקתני מועד לקטנים ואינו מועד לגדולים אי אמרת בשלמא ואינו מועד קתני הא סתמיה הוי מועד הא קמ"ל דאפי' מקטנים לגדולים נמי מסתמא הוי מועד אלא אי אמרת אינו מועד קתני סתמא לא הוי מועד השתא י"ל מקטנים לקטנים דעלמא סתמא לא הוי מועד מקטנים לגדולים צריכא למימר דלא הוי מועד ורב פפא אמר לך אצטריך סלקא דעתיך אמינא הואיל ופרץ ביה בההוא מינא פרץ ביה לא שנא גדולים דידיה ולא שנא קטנים דידיה קמ"ל דלא הוי מועד רב פפא דייק מרישא דקתני מועד לאדם אינו מועד לבהמה אי אמרת בשלמא אינו מועד תנן סתמא לא הוי מועד הא קמ"ל דאפילו מאדם לבהמה נמי סתמא לא הוי מועד אלא אי אמרת ואינו מועד קתני הא סתמא הוי מועד השתא י"ל מבהמה לבהמה סתמא הוי מועד מאדם לבהמה צריכא למימר דהוי מועד ורב זביד אמר לך רישא אחורה קאי כגון דהוה מועד לאדם ומועד לבהמה והדר ביה מבהמה דקאי גבי בהמה תלתא זימני ולא נגח מהו דתימא כיון דלא הדר ביה מאדם חזרה דבהמה לאו חזרה היא קמ"ל דחזרה דבהמה מיהא חזרה היא מיתיבי סומכום אומר [יא]מועד לאדם מועד לבהמה מק"ו ומה לאדם מועד לבהמה לב"ש מכלל דת"ק אינו מועד קאמר א"ל רב זביד סומכום אחזרה קאי והכי קא"ל לת"ק דקאמרת חזרה דבהמה חזרה היא חזרה דבהמה לאו חזרה היא מק"ו מאדם ומה מאדם לא קא מהדר ביה מבהמה לא ב"ש אמר רב אשי ת"ש אמרו לפני רבי יהודה ה"ז מועד לשבתות ואינו מועד לימות החול אמר להן לשבתות משלם נזק שלם לימות החול משלם חצי נזק אי

אין צריכין פרוזבול. דשטרות שלהם דמי כמקורים לב"ד כך פירש בקונטרס וא"ת מלוה על פה מאי איכא למימר דכותבין עליה פרוזבול כדמוכח בהשולח (גיטין דף לו.) וי"ל דהוי כאילו הוחב שלהם מסור לב"ד ואפי' אין לוה קרקע מקנים לו מכמים קרקע בשביל תקנת היתומים שאין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע:

הרי הוא מועד לשבתות. מפרש בירושלמי לפי שראה אותם נמלכוטים נאים אחרים ומשוכים בעיניו נכרים ואינו מכירם:

משיחזור בו ג' שבתות. אע"ג דכבר אשמעינן רבי יהודה בפ"ב (דף כב.) אצטריך דס"ד הואיל ולא מועד אלא לשבתות לא בעי חזרה כ"כ ולפ"ה ניחא דמפרש מועד לשבתות לפי שאין עושה מלאכה דקמ"ל דאפי' שבת ממלאכה בימי החול ולא נגח לא הוי חזרה:

רב זביד אמר ואינו מועד תנן. הא סתמא הוי מועד לשאין מינו ואפילו מבהמה לאדם נמי שמעי' לה לקמן בפירקין (דף מא.) דסתמא הוי מועד גבי הא דפריך וכי מאחר דמתם קטלינן ליה מועד היכי משכחת לה ומפרש רב זביד כגון שהרג ג' בהמות והוה מלי למיתני במתני' מועד לבהמה ואינו מועד לאדם לאשמועינן דסתמא הוי מועד ומיהו שמא חזר בו רב זביד מההיא דלקמן כדפריך עלה התם שאם לא תאמר כן קשי' ליה ההיא ד[ד]רבים מכילתין (דף כ:):

שור ולא נגח. בתרא דנקט (ב) כדי שאם יגח לאחר משלם נ"ש:

נעשה מועד לסירוגין לשוורים. וא"ת לרב זביד אפי' לכל דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר בהמות ולא נגחן:

נעשה מועד לסירוגין לכל. ע"כ בשלא ראה בימתיים כלום דאי ראה לא הוי מועד ה[לכל] לסירוגין וא"ת כיון שלא ראה אחרים לשוורים לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב זביד וי"ל דקסבר רב זביד דלבומא קמ"ל דס"ד בהגך מיני דמזא ולא נגח לא הוי מועד ולאו בסירוגין תליא מלתא א"ג בשעה שנגח ג' מיני הללו היו לפניו מיני הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר כיון דכל שעה מזומן ליגח השוורים ומיהא שאר מיני אין מועד ליגח אלא שוורים אבל השתא דהוו ג' מיני האחד מהם טוגח ואינו חושש ליגח אלא האחד:

שור

ז א מי' פ"ע מהל' שמיטה ויובל הלכה כד קמג לאין רעת עור ש"ע ח"מ סי' סו סעיף כח: ח ב ג ד מיי' פ"ו מהל' נזקי ממון הלכה מ: **ם** ה ו מיי' שם הל' ט: י ז מיי' שם הלכה י:

רבינו חננאל

בהשולח גט בגיטין. רבן גמליאל ובית דינו אביהן של יתומין וכן הלכה: **מתני'** שור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאינו מינו. כו' רב זביד אמר ואינו מועד כגון שעומד יום עם מי שאינו מינו ואינו מנגחם אבל סתמא מועד הוי. ר' פפא אמר אינו מועד תנן. סתמיה לא הוי מועד. מועד למינו לא הוי מועד לשאינו מינו. ושקלינן וטרינן ואוקימנא למתני' כדזקי' דרב זביד שאם נגח ג' ימים ג' שוורים נעשה מועד מכאן ולהבא לכל בהמה ואפילו לחמורין ולגמלין וכיוצא בהן אבל אם נגח שור וראה חמור והלך עמו או עומר עמו ואינו נוגחו וכן שאר בהמה זולתי שור כי ראה שור מנגחו אינו מועד אלא לשוורים בלבד ראם עמד לנגח אפי' לנגח שאר בהמות הם הוא ואינו משלם נזק שלם עד שיעידו עליו שנגח ג' ימים לשאר בהמות. ודרב פפא נמי איתא דאסקינן לה ואם תימצא לומר נמי איתא לדרב פפא נגח שור חמור וגמל נעשה מועד לכל וקיימא לן כל אם תמצא לומר הלכה היא. ת"ר ראה שור וגנח ראה שור ולא נגח ראה שור וגנח ראה שור ולא נגח ראה שור וגנח ראה שור לא נגח ג' ימים נעשה מועד לסירוגין לשוורים. ת"ר ראה שור וגנח ראה חמור ולא נגח ראה סום וגנח גמל ולא נגח פרד וגנח ערוד ולא נגח נעשה מועד לסירוגין לכל. ואיבדר לן פירושא (בגדה סד ע"א) דסירוגה ליום כ"ד דהכי קאמר לא חזאי בכ"ג וחזאי

מסורת הש"ס

(א) [נסדר: ב: ע"ס], (ב) [נמשנה שנתמעטת אחת הרי שהיה], (ג) [לעיל ב:], (ד) עי' רש"ש נראה שנ"ל הסיא דמפלתין וכייש מתמיהין דסכא ועי' מהר"ם, (ה) ר"מ,

הגהות הב"ח

(א) גמ' כוה ליה אחת מכא ולא הוה משתקיל ליה נמי למיתבה ליה מיניה פלגא נחתא לא הוה ליה מקנא ליה אחרינא כנ"ל: (ב) תוס' ד"ה שור וכו' דנקט מדי נקט שאם:

גליון הש"ס

גמ' חנן בישא. ע' מהרדרן דף ג ע"ב תוס' ד"ה אלא תנשול: שם הב לי' פלגא דזוזא. ע' מהרדרן דף נח ע"ב תוס' ד"ה קן יתא:

מוסף רש"י

אינן צריכין פרוזבול. שאין שביעית משמטת חוב של אביהן דמה (גיטין ל:). דזוזא מכא. שנפחתה לוכתו (בכורות נא.). לא הוה משתקיל ליה. כעיר לחלקה, לא היה הדיינר שקול דשוה לו כלום (שם). נגח שור חמור וגמל נעשה מועד לכל. ולא אמרינן עד שיהא מועד בשלשה כחל מין ומין, דהואיל והועד שלשה נגיחותיו בשלשה מינין אין זה מתפיד על מין אחר (תגינה ד.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com